

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Загальна психологія»

назва навчальної дисципліни

професійна (обов'язкова)

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

за освітньо-професійними програмами **«Екстремальна та кризова психологія»** та **«Робота з персоналом»**

назва освітньої програми

підготовки бакалаврів

найменування освітнього ступеня

у галузі знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

код та найменування галузі знань

за спеціальністю **053 «Психологія»**

код та найменування спеціальності

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах
на 2023 - 2024 навчальний рік.
Протокол від «30» червня 2022 року
№ 11

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни **«Загальна психологія»**

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Загальна психологія є базовою для всіх психологічних дисциплін, які вивчаються майбутніми психологами у ЗВО. Адже вона спрямована на засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять психологічної науки, пов'язаних з психологією особистості, її діяльністю та поведінкою, розвитком психіки у філогенезі, соціальними та біологічними передумовами формування психічних властивостей індивіда, психічних процесів, функцій та станів, а також методологічних основ психології як науки.

Це дасть можливість адекватно застосовувати методи психологічних наукових досліджень та професійно вибудовувати цілісну картину розвитку особистості професіонала та інших його психічних якостей. Крім того, такі знання можуть бути покладені в основу вивчення інших дисциплін, а також використані у професійній діяльності та повсякденному житті.

Інформація про науково-педагогічних працівників

Загальна інформація	1) Фільчук Ірина Юріївна, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах. 2) Швалб Антон Юрійович, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 435. Робочий номер телефону – +38(057)-707-34-74.
E-mail	1) IraBeletska0245@gmail.com 2) Svalb.anton@gmail.com
Наукові інтереси	- психологічні особливості особистості та поведінки професіонала (в т.ч. майбутнього); - психологія навчання та підготовки спеціалістів до роботи в екстремальних ситуаціях та особливих умовах; - надання психологічної допомоги різним категоріям громадян в особливих умовах.
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в закладах вищої освіти
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Білецька (Фільчук) І.Ю., Перелигіна Л.А. Активізація мотивації курсантів до учбової та професійної діяльності: Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт зі спеціальності «Професійна освіта». – Харків: УПА, 2019. 2. Білецька (Фільчук) І.Ю., Боснюк В.Ф. Міжетнічні установки іноземних туристів при сприйнятті України та українців: Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт зі спеціальності «Туризм». – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 3. Білецька (Фільчук) І.Ю., Ушакова І.М. Гендерні особливості захисних механізмів та копінг-стратегій у майбутніх працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій: Проблеми особистісних ресурсів у навчальній та професійній діяльності: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Харків: ХНУ ім. Каразіна, 2021. – С. 85-88. П. Швалб А.Ю. Застосування мета-модельної техніки «дилема ув'язненого» у тренінговій практиці. актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту

	<p>психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Том VII екологічна психологія. Випуск 35. Житомир, 2014. С. 309-316.</p> <p>2. Швалб А.Ю. Співвіднесення реальної і віртуальної сфер рекреації в умовах урбанізації. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Житомир: «Вид-во ЖДУім. І. Франка», 2015. Том VII. Екологічна психологія. Випуск 53. С. 522-531.</p> <p>3. Швалб А.Ю. Особливості гендерних стереотипів сучасної молоді України. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. К. : Інстит психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2019. Том VII. Екологічна психологія. Випуск 48. С. 211-221.</p>
--	---

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом навчального року щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 435 (за попередньою домовленістю).

В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни - теоретичне та практичне вивчення базових понять психологічної науки, пов'язаних з психологією особистості, її діяльністю та поведінкою, розвитком психіки у філогенезі, соціальними та біологічними передумовами формування психічних властивостей індивіда, психічних процесів, функцій та станів, а також методологічних основ психології як науки.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	Обов'язкова професійна
Рік підготовки	1, 2
Семестр	1 - 4
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	23
- кількість модулів	10
- загальна кількість годин	690
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	22
- практичні заняття (годин)	8
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	30
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	660
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	1, 3, 4 сем - екзамени, 2 сем. – диф. залік

Передумови для вивчення дисципліни

Філософія і засади логіки, основи біології людини, анатомія нервової системи та фізіологія вищої нервової діяльності, психофізіологія.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійних програм **«Екстремальна та кризова психологія та «Робота з персоналом»**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПР
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР4
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	ПР6
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, СК
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК1
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК2
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК4
Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ЗК6
Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	СК1
Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ	СК2
Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	СК3
Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	СК4
Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	СК7
Здатність дотримуватися норм професійної етики	СК10

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

- Тема 1.1. Психологія як наука та професійна діяльність.
- Тема 1.2. Напрямки діяльності психолога.
- Тема 1.3. Об'єкт та предмет психології.
- Тема 1.4. Структура та методи психології.
- Тема 1.5. Історичний нарис розвитку психологічної науки.

МОДУЛЬ 2. ЗООПСИХОЛОГІЯ.

- Тема 2.1. Основні напрямки вивчення поведінки тварин.
- Тема 2.2. Еволюційний розвиток психіки.
- Тема 2.3. Інстинктивна поведінка.
- Тема 2.4. Навчання.
- Тема 2.5. Біологічні форми поведінки і мотивація.
- Тема 2.6. Соціальна поведінка та поведінка, пов'язана з розмноженням.

МОДУЛЬ 3. СВІДОМІСТЬ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ.

- Тема 3.1. Розвиток психіки в філогенезі.
- Тема 3.2. Свідомість.
- Тема 3.3. Діяльність.

МОДУЛЬ 4. УВАГА. ВІДЧУТТЯ. СПРИЙМАННЯ.

- Тема 4.1. Увага як психічний процес.
- Тема 4.2. Відчуття.
- Тема 4.3. Сприймання.

МОДУЛЬ 5. ПАМ'ЯТЬ.

- Тема 5.1. Поняття про пам'ять.
- Тема 5.2. Види та механізми пам'яті.
- Тема 5.3. Процеси пам'яті.
- Тема 5.4. Теорії пам'яті.

МОДУЛЬ 6. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СФЕРА.

- Тема 6.1. Загальне уявлення про мислення.
- Тема 6.2. Мислення як процес розв'язування задач.
- Тема 6.3. Теорії мислення.
- Тема 6.4. Психологія мовлення.
- Тема 6.5. Уява.
- Тема 6.6. Загальна характеристика інтелекту.

МОДУЛЬ 7. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА.

- Тема 7.1. Загальна характеристика емоцій.
- Тема 7.2. Рівні та види емоційного реагування.
- Тема 7.3. Аспекти розвитку емоцій.
- Тема 7.4. Теорії емоцій.
- Тема 7.5. Загальна характеристика волі та вольових дій.

МОДУЛЬ 8. ПСИХІЧНІ СТАНИ.

- Тема 8.1. Загальна характеристика психічних станів.
- Тема 8.2. Конкретні психічні стани.
- Тема 8.3. Стрес та стресостійкість.

МОДУЛЬ 9. ОСОБИСТІСТЬ.

- Тема 9.1. Загальна характеристика особистості.
- Тема 9.2. Темперамент.
- Тема 9.3. Характер.
- Тема 9.4. Здібності.
- Тема 9.5. Теорії особистості.

МОДУЛЬ 10. МОТИВАЦІЯ.

- Тема 10.1. Поняття мотивів і мотивації.

Тема 10.2. Мотивація та діяльність.

Тема 10.3. Індивідуальні особливості мотивації.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	Курсова робота	самостійна робота	модульна контрольна робота	
1-й курс						
1-й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.1.	22	2	-	-	20	-
Тема 1.2.	22	-	-	-	22	-
Тема 1.3.	27	-	-	-	27	-
Тема 1.4.	27	-	-	-	27	-
Тема 1.5.	27	2	-	-	25	-
Разом за модулем 1	125	4	-	-	121	-
Модуль 2.						
Тема 2.1.	14	2	-	-	12	-
Тема 2.2.	13	-	-	-	13	-
Тема 2.3	13	-	-	-	13	-
Тема 2.4.	13	-	-	-	13	-
Тема 2.5	13	-	-	-	13	-
Тема 2.6	14	2	-	-	12	-
Разом за модулем 2	80	4	-	-	76	-
Модуль 3.						
Тема 3.1	15	-	-	--	15	-
Тема 3.2.	14	-	-	-	14	-
Тема 3.3.	18	2	2	-	14	-
Разом за модулем 3	47	2	2	-	43	-
Разом	252	10	2	-	240	-
2-й семестр						
Модуль 4.						
Тема 4.1.	20	-	-	-	20	-
Тема 4.2.	23	-	-	-	23	-
Тема 4.3.	22	2	-	-	20	-
Разом за модулем 4	65	2	-	-	63	-
Модуль 5.						
Тема 5.1.	12	2	-	-	10	-
Тема 5.2.	10	-	-	-	10	-
Тема 5.3.	12	-	-	-	12	-
Тема 5.4.	12	-	-	-	12	-
Разом за модулем 5	46	2	-	-	44	-

Модуль 6.						
Тема 6.1.	16	-		-	16	-
Тема 6.2.	14	-	-	-	14	-
Тема 6.3	13	-	-	-	13	-
Тема 6.4.	14	-	-	-	14	-
Тема 6.5	16	-	2	-	14	-
Тема 6.6	16	2	-	-	14	-
Разом за модулем 6	89	2	2	-	85	-
Разом	200	6	2	-	192	-
2-й курс						
3- й семестр						
Модуль 7						
Тема 7.1	14	-	-	1	13	-
Тема 7.2	12	-	-	1	11	-
Тема 7.3	12	-	-	1	11	-
Тема 7.4	12	-	-	1	11	-
Тема 7.5	14	-	2	1	11	-
Разом за модулем 7	64	-	2	5	57	-
Модуль 8						
Тема 8.1	15	2	-	3	10	-
Тема 8.2	14		-	4	10	-
Тема 8.3	12		-	3	7	-
Разом за модулем 8	41	2	-	10	27	-
Разом	105	2	2	15	84	-
4- й семестр						
Модуль 9						
Тема 9.1	18	2	-	-	16	-
Тема 9.2	18	-	-	2	16	-
Тема 9.3	18	-	-	2	16	-
Тема 9.4	18	-	-	2	16	-
Тема 9.5	18	-	-	2	16	-
Разом за модулем 9	90	2	-	8	80	-
Модуль 10						
Тема 10.1	15	2	-	2	11	-
Тема 10.2	15	-	-	3	12	-
Тема 10.3	15	-	2	2	11	-
Разом за модулем 10	45	2	2	7	34	-
Разом	135	4	2	15	114	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3.3. Діяльність.	2
2	Тема 6.5. Уява.	2
3	Тема 7.5. Загальна характеристика волі та вольових дій.	2

4	Тема 10.3. Індивідуальні особливості мотивації.	2
	Разом	8

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Вивчення дисципліни «Загальна психологія» для заочної форми передбачає проведення лекційних та практичних занять, виконання контрольної роботи а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти..

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі виконання письмових завдань та контрольної роботи. Підсумковий контроль проводиться у формі екзаменів (1, 3 та 4 семестри) та диф.заліку (2 семестр).

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
1 семестр				
1. Поточний контроль				
Модуль 1-3	лекції	5	0	0
	практичне заняття	1	10	10
Контрольна робота				30
Захист контрольної роботи				20
Разом за поточний контроль				60
2. Підсумковий контроль (екзамен)				40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
2 семестр				
1. Поточний контроль				
Модуль 3 - 6	лекції	3	0	0
	практичне заняття	1	10	10
Контрольна робота				30
Захист контрольної роботи				20
Індивідуальна самостійна робота				20
Контрольне тестування				20
Разом за поточний контроль				100
2. Підсумковий контроль (диф.залік)				0
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
3 семестр				
1. Поточний контроль				
Модуль 6-7	лекції	2	0	0

	практичне заняття	1	10	10
Контрольна робота				30
Захист контрольної роботи				20
Разом за поточний контроль				60
2. Підсумковий контроль (екзамен)				40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
4 семестр				
1. Поточний контроль				
Модуль 8 - 10	лекції	2	0	0
	практичне заняття	1	10	10
Контрольна робота				30
Захист контрольної роботи				20
Разом за поточний контроль				60
2. Підсумковий контроль (екзамен)				40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

10 балів – здобувачем, який активно працює на занятті, повною мірою розкрито всі питання, наведено приклади та вирішено практичні задачі;

8-9 балів – повністю розкрито всі питання, наведено приклади та вирішено задачі, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні помилки;

5-7 балів – дано відповідь на всі питання або правильно виконано тестові завдання;

3-4 бали – частково розкриті певні питання, виконано тести, але допущено суттєві помилки;

1-2 бали – поверхово розкриті деякі з питань.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мовлення, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури, вміння навести приклади та застосувати на практиці, аналітичні міркування, вміння робити порівняння і висновки.

Контрольна робота:

Контрольна робота є складовою контролю і здійснюється через проведення домашньої письмової роботи. Кожен варіант контрольної роботи складається від трьох до п'яти питань. Відповідь має містити теоретичні дані стосовно проблеми, якої торкається питання та практичні рекомендації стосовно пропонуванних задач.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

25-30 балів – повністю розкрито всі питання, наведено приклади, використана додаткова література (не зазначена у списку);

15-24 балів – повністю розкрито всі питання, наведено приклади, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні (граматичні чи стилістичні) помилки;

5-14 балів – дано змістовну відповідь не на всі питання, не наведено прикладів, використана лише основна література;

1-4 бали – частково розкриті певні питання, але допущено суттєві помилки;

0 балів – відповідь відсутня.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність викладення, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо-предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток

унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно та письмово представити звітний матеріал.

Завдання до контрольних робіт

1 семестр

Варіант 1.

1. Психологія професійна та любительська.
2. Наука та інші форми пізнання навколишнього світу.
3. Етапи розвитку античної психології.
4. Принципи зоопсихології.
5. Характеристика основних видів діяльності.

Варіант 2.

1. Поняття про професію, спеціальність та посаду.
2. Типи психологічних знань. Відмінності наукової та життєвої психології
3. Загальна характеристика розвитку арабської психології. Психологічні погляди Ібн Сіні.
4. Етологія як наука.
5. Зовнішня та внутрішня діяльність. Їх перехід одна в одну.

Варіант 3.

1. Професійне самовизначення та його типи.
2. Об'єкт та предмет психології.
3. Загальна характеристика розвитку асоціативної психології в 19 ст.
4. Історія вивчення інстинктів.
5. Структура діяльності.

Варіант 4.

1. Психологія як професія.
2. Структура психічних явищ.
3. Методологічна криза в психології.
4. Основні положення концепції К. Лоренца.
5. Діяльність та її функції.

Варіант 5.

1. Історія становлення психологічної професії.
2. Місце психології в структурі наук та її зв'язок з іншими науками.
3. Загальна характеристика біхевіоризму.
4. Біологічні форми поведінки.
5. Структура несвідомого.

Варіант 6.

1. Психологія професійна та любительська.
2. Структура психології.
3. Загальна характеристика гуманістичної психології.
4. Поведінка з добування їжі у тварин.
5. Несвідоме та його класи.

Варіант 7.

1. Основні типи професійного самовизначення та їх відмінності.
2. Методи психологічних досліджень
3. Когнітивна психологія.
4. Формування захисної поведінки у тварин.
5. Самосвідомість та її структура.

Варіант 8.

1. Психологія як професія.

2. Наука та її основні характеристики.
3. Періоди розвитку вітчизняної психології.
4. Агресія та агресивна поведінка тварин.
5. Загальна характеристики свідомості.

Варіант 9.

1. Поняття про професію, спеціальність та посаду.
2. Психологія як наука.
3. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського.
4. Турбота про потомство у тварин.
5. Теорії походження психіки.

Варіант 10.

1. Загальне уявлення про професію.
2. Основні категорії психологічної науки.
3. Українська психологія 20 ст.
4. Турбота про потомство у різних таксономічних групах
5. Психіка та її походження.

2 семестр

Варіант 1.

1. Увага та її функції.
2. Види пам'яті.
3. Логічні форми мислення.
4. Натхнення та харизма.

Варіант 2.

1. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки уваги.
2. Забування як процес пам'яті.
3. Види мислення за різними ознаками.
4. .О. Пономарьов про механізм творчості. Фази цього процесу.

Варіант 3.

1. Механізми уваги.
2. Збереження та відтворення матеріалу як процеси пам'яті.
3. Мислення та чуттєве пізнання: зв'язок та відмінності.
4. Рівні творчості.

Варіант 4.

1. Види уваги.
2. Характеристика довільного запам'ятовування.
3. Мисленнєві операції.
4. Критерії творчого.

Варіант 5.

1. Властивості уваги.
2. Мимовільне запам'ятовування та його характеристики.
3. Внутрішній план дії та етапи його формування.
4. Уява та творче мислення.

Варіант 6.

1. Загальна характеристика відчуттів.
2. Фізіологічні та біохімічні механізми пам'яті.
3. Мовлення. Його функції.
4. Прийоми уяви.

Варіант 7.

1. Пороги відчуттів.
2. Психологічні механізми пам'яті.
3. Мова та мовлення.
4. Характеристика видів уяви.

Варіант 8.

1. Контраст, синестезія, сенсibiliзація та сенсорна.
2. Властивості пам'яті.
3. Гіпотеза лінгвістичної відносності та її обґрунтування.
4. Активна та пасивна уява.

Варіант 9.

1. Загальна характеристика сприймання.
2. Фактори продуктивності пам'яті.
3. Види мовлення.
4. Поняття про уяву. Її функції.

Варіант 10.

1. Сприймання часу, руху та простору.
2. Пам'ять та її функції.
3. Індивідуальні особливості мовлення.
4. Значення уяви в житті людини.

3 семестр

Варіант 1.

1. Інтелект та його функції.
2. Класифікація фундаментальних емоцій (за К. Ізардом).
3. Теорії волі.

Варіант 2.

1. Мислення та інтелект. Порівняльна характеристика.
2. Рівні прояву емоцій та почуттів у будові психічного (за С.Л. Рубінштейном).
3. Патології волі.

Варіант 3.

1. Репрезентації та їх види.
2. Характеристика вищих почуттів людини. Види почуттів.
3. Основні напрямки розвитку волі в онтогенезі.

Варіант 4.

1. Розумові моделі.
2. Класифікації емоцій.
3. Вольові зусилля при розв'язанні внутрішніх конфліктів (за К.Левіном).

Варіант 5.

1. Індивідуальні особливості інтелекту.
2. Функції емоцій та почуттів.
3. Види вольових зусиль.

Варіант 6.

1. Теорії інтелекту.
2. Зовнішні прояви емоцій.
3. Вольове зусилля та його властивості.

Варіант 7.

1. Розумові моделі.

2. Проблема розпізнавання емоцій людей.
3. Структура вольового акту.

Варіант 8.

1. Інтелект та його функції.
2. Поняття емпатії. Рівень емпатичних тенденцій.
3. Ознаки вольової дії.

Варіант 9.

1. Мислення та інтелект. Порівняльна характеристика.
2. Класифікації емоцій.
3. Функції волі.

Варіант 10.

1. Репрезентації та їх види.
2. Поняття емпатії. Рівень емпатичних тенденцій.
3. Загальна характеристика волі.

4 семестр

Варіант 1.

1. Загальна характеристика психічного стану людини.
2. Здібності як властивість особистості.
3. Структура особистості, рушійні сили поведінки та форми психологічного захисту особистості за З. Фройдом.
4. Типи мотивації.

Варіант 2.

1. Класифікації психічних станів.
2. Типології характеру.
3. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі.
4. Розвиток мотивації.

Варіант 3.

1. Особливості (властивості) психічних станів.
2. Характер та його структура.
3. Феноменологія особистості К. Роджерса.
4. Стадії мотиваційного процесу.

Варіант 4.

1. Зовнішні ознаки психічних станів та їх інтерпретація.
2. Теорії темпераменту. Його фізіологічні основи.
3. Структурна теорія рис особистості (Р. Кеттел).
4. Класифікація мотивів.

Варіант 5.

1. Позитивні психічні стани.
2. Темперамент: властивості, сфери прояву, види.
3. Теорія типів особистості Г. Айзенка.
4. Мотиви та їх функції.

Варіант 6.

1. Загальна характеристика стресу.
2. Поняття самооцінки особистості.
3. Особистість у культурно-історичній теорії (Л.С. Виготський).
4. Теорії потреб.

Варіант 7.

1. Негативні психічні стани.
2. Механізми розвитку та формування особистості.
3. С.Л. Рубінштейн про особистість та її розвиток.
4. Визначення і властивості потреб. Їх види

Варіант 8.

1. Види стресу.
2. Спрямованість, активність та стійкість особистості.
3. Особистість у діяльній концепції (О.М. Леонтьєв).
4. Типи мотивації.

Варіант 9.

1. Стресостійкість та шляхи її підвищення.
2. Структура особистості.
3. Погляди Б.Г. Ананьєва на особистість.
4. Загальна характеристика мотивації.

Варіант 10.

1. Профілактика та боротьба з дистресом.
2. Поняття "людина", "індивід", "особистість", "індивідуальність".
3. Концепція особистості Г.С. Костюка.
4. Розвиток мотивації.

Критерії оцінювання знань здобувачів при захисті контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

15-20 балів – здобувач добре орієнтується в контрольній роботі, абсолютно точно відповідає на всі поставлені питання, може допустити кілька неточностей;

10-14 балів – здобувач добре орієнтується в контрольній роботі, відповідає на поставлені питання, може зробити кілька помилок;

5-9 балів - здобувач орієнтується в контрольній роботі, відповідає на поставлені питання, робить при цьому суттєві помилки;

1 – 4 бали – здобувач погано орієнтується в контрольній роботі, не відповідає на багато поставлених питань, робить суттєві помилки;

0 балів - здобувач не орієнтується в контрольній роботі і не відповідає на поставлені питання.

Індивідуальна самостійна робота.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці. Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем з нижченаведеного переліку або індивідуальну тему погоджену з викладачем та самостійно виконати поглиблене дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

17-20 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

13-16 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

11-12 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

9-10 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

7-8 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

5-6 балів – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3-4 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

1-2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

0 бал – в цілому обсяг виконаних завдань передбачене на індивідуальну самостійну

роботу складає менше 10% від загального обсягу.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під представлення результатів роботи, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо-предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти за модулями 3 - 6 (2 семестр):

1. Фізіологічні основи уваги.
2. Розвиток уваги.
3. Психологічні теорії уваги.
4. Увага – найважливіша умова засвоєння знань.
5. Індивідуальні особливості прояву уваги та їх врахування в навчально-виховній роботі.
6. Роль і види чутливості (відчуттів) у людини.
7. Особливості сенсорної організації людини.
8. Відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі.
9. Фізіологічна основа відчуттів.
10. Загальні закономірності і властивості відчуттів.
11. Класифікація та види відчуттів.
12. Обумовленість інтенсивності та якості відчуттів силою та характером подразників.
13. Зоровий аналізатор та його функції.
14. Роль зору та слуху в процесі пізнання та праці.
15. Роль нюху в процесі пізнання та праці.
16. Нюх, смак та їх роль в житті тварин та людей.
17. Кінестезія та мовна кінестезія.
18. Органічні відчуття та їх роль в психічній діяльності.
19. Розвиток відчуттів.
20. Закони і загадки зорового сприйняття людини.
21. Види і властивості сприймання.
22. Загальні властивості сприймань
23. Класифікація та види сприймань.
24. Сприймання та діяльність.
25. Цілісність сприймання.
26. Взаємозв'язки аналізаторів у процесі сприймань.
27. Роль мислення в процесі сприймання.
28. Зорові образи сприймання.
29. Людина як об'єкт сприймання.
30. Сприймання часу.
31. Сприймання простору.
32. Моделювання сприймання.
33. Види пам'яті у людини.
34. Взаємозв'язок і взаємодія різних видів пам'яті у людини.
35. Шляхи, прийоми і засоби поліпшення пам'яті людини.
36. Пам'ять та інші психічні процеси.
37. Природа пам'яті. Теорії і закони пам'яті людини.
38. Процеси і закономірності пам'яті.
39. Розвиток пам'яті в філогенезі.
40. Вчення о слідах пам'яті.
41. Умови міцного запам'ятовування.

42. Повторення та збереження.
43. Забування та боротьба з ним.
44. Розвиток логічної пам'яті дітей.
45. Пам'ять та особистість.
46. Порушення пам'яті.
47. Визначення і функції уяви.
48. Уява й індивідуальна творчість художника. Порівняльний аналіз різних напрямків у сучасній психології.
49. Уява і проєктивні особистісні тести.
50. Проблеми і шляхи розвитку творчого мислення.
51. Особистісні особливості творчого мислення.
52. Засоби розвитку мислення.
53. Відмінність мови людини як засобу спілкування від мови тварин.
54. Співвідношення мови і мислення.
55. Онтогенез уяви.
56. Роль і функції уяви.
57. Уява в структурі психічних процесів.
58. Уява в структурі психічних станів.
59. Проблема психологічного аналізу сновидінь.
60. Уява і мислення.
61. Психологічний аналіз пасивної й активної уяви.
62. Уява й літературна творчість.
63. Теорії виникнення уяви.
64. Вплив індивідуальних відмінностей на творчі здібності особистості.

Критерії оцінювання знань здобувачів при тестуванні(оцінюється від 0 до 20 балів):

16-20 балів – здобувачем дано правильні відповіді на від 90 % до 100 % тестових завдань;

13-15 балів – здобувачем дано правильні відповіді на 80-89 % тестів;

11-12 балів – здобувачем дано правильні відповіді на 70- 79 % тестів;

9-10 балів – здобувач виконав правильно від 60 % до 69 % тестових завдань;

7-8 балів – обсяг правильно виконаних тестів становить від 50 % до 59 %;

5-6 бали – здобувачем дано правильні відповіді на 40% - 49% від загального обсягу;

3-4 бали – обсяг правильно виконаних тестів становить від 20 % до 39 %;

1-2 бали – здобувачем дано правильні відповіді лише на 10-19 % тестів;

0 бал – правильно виконані завдання складають менше 10 % від загального обсягу.

Курсова робота

Критерії оцінювання курсової роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів):

Оцінюваний параметр	Бали	Критерії
1. Теоретична частина (0-20 балів)		
Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану (до 4 балів)	4	Зміст роботи відповідає темі, меті та завданням, плану
	2-3	Зміст роботи відповідає темі, але зроблено помилки в формулюванні мети, завдань чи є невідповідності плану і тексту
	0-1	Зміст роботи лише частково відповідає названим параметрам
Ступінь розкриття теоретичних аспектів теми та коректність використання понятійного апарату (до 4 балів)	4	Повністю розкрито всі теоретичні аспекти теми, понятійний апарат адекватний
	2-3	Не повністю розкрито всі аспекти теми
	0-1	Зроблено суттєві помилки в розкритті теретичних аспектів проблеми

балів)		
Логічності, послідовність, аргументованість, ступінь узагальнення матеріалу (до 4 балів)	4	Виклад логічний, послідовний, аргументований. Матеріал узагальнено на високому рівні.
	2-3	Виклад логічний, послідовний, аргументований. Матеріал узагальнено на достатньому рівні.
	0-1	Є серйозні порушення логічності, аргументованості та узагальненості викладу
Обсяг, адекватність та актуальність використаних при написанні роботи матеріалів першоджерел та дотримання етики посилань (до 4 балів)	4	Обсяг, адекватність та актуальність першоджерел відповідає вимогам
	2-3	Є порушення якоїсь з характеристик, в тому числі, відповідності посилань
	0-1	Є порушення кількох характеристик
Перевірка на плагіат (до 4 балів)	4	50 % оригінальності
	2-3	40-49 % оригінальності
	0-1	30-39 % оригінальності
2. Підбір методик (0 – 5 балів)		
Адекватність темі (до 2 балів)	2	Методики адекватні темі
	1	Методики не відповідають темі або не є науковими
Обґрунтованість вибору (до 2 балів)	2	Обґрунтовано вибір всіх методик
	1	Обґрунтовано вибір не всіх методик
	0	Вибір методик не обґрунтовано
Кількість та якість обраних методик (1 бал)	1	Якщо методики достатні для опису феномен
3. Опис результатів дослідження (0 – 35 балів)		
Вміння представляти результати дослідження (таблиці, рисунки) (до 10 балів)	9-10	Всі результати представлено чітко, правильно, з використанням сучасних технологій
	5-8	Деякі таблиці і рисунки представлено неправильно, дані не узагальнені
	0 - 4	Лише деякі або жодна з таблиць чи рисунків зроблені правильно і презентують дані
Опис результатів (повнота, адекватність, логічність) (до 10 балів)	9-10	Результати описано повно, логічно, з поясненнями та у відповідності з теоретичними положеннями.
	5-8	Результати описано недостатньо повно, зроблено помилки, не залучено теоретичні факти чи не пояснено результати.
	0 - 4	Результати не описано (лише констатовано факти), відсутні пояснення чи вони нелогічні і нечіткі.
Застосування методів мат статистики (до 5 балів)	5	Застосовано адекватні статистичні критерії, правильно проведено підрахунки
	3 – 4	Застосовано адекватні статистичні критерії, але допущено помилки
	1 - 2	Відсутні або застосовані некоректно методи матстатистики
Обґрунтування результатів (до 4 балів)	4	Результати є обґрунтованими
	2-3	Результати обґрунтовані недостатньо
	0-1	Результати необґрунтовані або спроби обґрунтування є невдалими
Якість висновків (до 3 балів)	3	Висновки відповідають завданням, є чіткими
	1-2	Висновки не повною мірою відповідають завданням, є дуже широкими або, навпаки, локальними
Стилістика та логічність викладення матеріалу; правильне використання спеціальної термінології (до 3 балів)	3	Викладення логічне, застосована адекватна термінологія, застосовано науковий стиль викладення
	1-2	Викладення не зовсім логічне, застосовано ненаукові стилі викладення

балів)		
4. Оформлення роботи (0 – 10 балів)		
Дотримання вимог стосовно об'єму роботи (до 3 балів)	3 0	Об'єм роботи відповідає вимогам Об'єм роботи занадто
Розміщення і форматування тексту (до 4 балів)	4 2-3 0-1	Все відповідає вимогам Частково відповідає вимогам Багато помилок і невідповідностей вимогам
Оформлення списку літератури та посилань (до 3 балів)	3 2 0-1	Оформлено відповідно до вимог Є незначні помилки Багато помилок і невідповідностей вимогам
5. Захист курсової роботи (0 – 30 балів)		
Своєчасність захисту (до 5 балів)	5 3 - 4 1 - 2	Перша призначена дата Друга призначена дата Третя призначена дата
Вміння чітко та стисло викласти основні результати курсової роботи (до 10 балів)	9 - 10 6 - 8 3 - 5 0 - 2	Матеріал представлено чітко, коротко, логічно. Викладено не зовсім послідовно і чітко Здобувач погано орієнтується в матеріалі Доповідь нелогічна, уривчаста
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання (до 10 балів)	9-10 5-8 0 - 4	На всі питання дано повні, обґрунтовані відповіді Дано відповіді не на всі питання або вони не є достатньо обґрунтованими Відповіді не отримано, отримано на одне питання або вони є поверховими.
Якість презентації (якість представлених слайдів, їх зміст, володіння презентаційним матеріалом) (до 5 балів)	5 3-4 0-2	Розроблено якісні слайди, що відображають зміст роботи. Доповідач добре володіє презентаційним матеріалом. Розроблена презентація не відображає повний зміст роботи або здобувач не володіє її змістом. Презентація відсутня або вона низької якості, а здобувач в ній не орієнтується.

Орієнтовна тематика курсових робіт:

1. Особистість як цілісна система психічних властивостей.
2. Психологічна характеристика творчої особистості.
3. Самосвідомість та чинники її розвитку.
4. Особливості самооцінки людини.
5. Цінності та ціннісні орієнтації.
6. Темперамент як динамічна властивість особистості.
7. Психофізичні властивості особистості.
8. Характер як соціально-психологічна властивість особистості.
9. Акцентуації характеру в різних видах діяльності.
10. Діяльність та особистість.
11. Здібності, їх розвиток та формування.
12. Психологічні особливості видів мислення (пам'яті, уваги, уваги) та їх прояви в процесі діяльності (в поведінці).
13. Розвиток уваги (мислення, пам'яті, сприймання) особистості психокорекційними засобами.
14. Пам'ять (мислення, увага, сприймання) і професійна діяльність.
15. Особливості пізнавальних процесів (сприймання, пам'ять, мислення, увага, увага) в екстремальних та важких ситуаціях.
16. Взаємодія пізнавальних процесів.
17. Пізнавальні процеси як основа ефективності діяльності особистості.
18. Вікові особливості пізнавальних процесів.
19. Індивідуальні особливості пізнавальних процесів.
20. Властивості пізнавальних процесів та методи їх діагностики.
21. Умови підвищення ефективності пізнавальних процесів людини.

22. Становлення пізнавальних процесів професіонала.
23. Особистісна зумовленість пізнавальних процесів.
24. Проблема мисленневих стратегій в екстремальних ситуаціях та особливих умовах діяльності.
25. Інтелект як система пізнавальних властивостей суб'єкта.
26. Експертні системи в сучасній науці.
27. Поняття творчості в сучасній психології.
28. Співвідношення творчості й професіоналізму.
29. Креативність та її вивчення у психології.
30. Функції афективної сфери в житті особистості.
31. Умови виникнення та компоненти емоційних процесів в діяльності професіонала.
32. Зовнішні прояви емоцій: сприймання та інтерпретація.
33. Стрес: механізми виникнення та шляхи подолання.
34. Стресостійкість: діагностика та корекція.
35. Емоційно-вольові властивості особистості.
36. Вольові якості людини, яка працює в особливих умовах.
37. Психічні стани та методи їх вивчення.
38. Вивчення окремих психічних станів (тривога, агресія, фрустрація, дистімія, самотність, впевненість/непевненість тощо).
39. Проблема емоційного вигорання.
40. Емоційні стани людини в різних ситуаціях діяльності.
41. Професіографія як психологічна характеристика професійної діяльності.
42. Мотивація різних видів діяльності.
43. Мотивація діяльності в екстремальних ситуаціях.
44. Мотивація та мотивування в професійній діяльності.
45. Індивідуальний стиль діяльності та профпридатність.
46. Психологічні основи прийняття рішень.
47. Регуляція та саморегуляція діяльності.
48. Особистість в надзвичайних ситуаціях.
49. Образ Я в структурі свідомості.
50. Особистість та індивідуальність: напрями дослідження проблеми.
51. Психологічні відмінності у поведінці екстравертів та інтровертів.
52. Особливості розвитку вольової сфери особистості в процесі психотерапії.
53. Внутрішньоособистісні конфлікти.
54. Поняття психотравми: діагностика та корекція.
55. Посттравматичний стрес та його психологічні наслідки.
56. Фрустрація та її вплив на особистість.
57. Емоційний інтелект та його дослідження у психології.
58. Ризик та ризикована поведінка особистості.
59. Психічне здоров'я особистості.
60. Агресія та агресивність особистості.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційованого заліку (2 семестр), який оцінюється за накопиченими протягом семестру балами, та усного екзамену. Кожен білет складається з трьох питань теоретичного та практичного характеру. Відповідь здобувача оцінюється за повнотою та відповідністю науковим положенням про означену проблему.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 40 балів):

35 - 40 балів – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, може зробити кілька

незначних помилок;

25 -34 бали - здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, але може зробити кілька серйозних помилок;

12 - 24 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми. Правильно дана відповідь на одне питання, інші – частково;

5 – 11 балів – частково надані відповіді на всі запитання, але жодне з них не розкрито, допущено суттєві помилки;

1-4 бали - здобувач частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзаменів:

1 семестр

1. Психологія як наука.
2. Наука та інші форми пізнання навколишнього світу.
3. Об'єкт та предмет та завдання психології.
4. Психічні явища та їх структура.
5. Поняття про професію, спеціальність та посаду.
6. Місце психології в структурі наук. Зв'язок психології з іншими науками.
7. Структура психології.
8. Методи психологічних досліджень.
9. Методологічні принципи сучасної психології.
10. Теоретична, практична та прикладна психологія.
11. Основні види професійної діяльності психолога.
12. Основні професійні якості психолога.
13. Професійна компетентність психолога та її структура.
14. Основні принципи професійної етики психолога. Етичний кодекс психолога.
15. Історія психології як наука.
16. Основні етапи розвитку психології.
17. Донауковий період розвитку психології.
18. Розвиток психології в епоху Середньовіччя та Відродження.
19. Психологічні теорії Нового часу.
20. Загальна характеристика розвитку асоціативної психології.
21. Становлення експериментальної наукової психології.
22. Структуралізм, функціоналізм та описова психологія.
23. Основні напрямки зарубіжної психології ХХ ст. (психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, гуманістична психологія, когнітивна психологія).
24. Вітчизняна психологія та її розвиток.
25. Зоопсихологія як наука. Методи зоопсихології.
26. Історія становлення зоопсихології.
27. Порівняльний аналіз зоопсихологічних шкіл.
28. Загальні положення теорії еволюції Дарвіна.
29. Концепція Леонтєва-Фабрі.
30. Безумовні рефлексивні та умовні рефлексивні.
31. Інстинкт. Фази інстинктивної поведінки.
32. Ознаки та критерії елементарної розумової діяльності.
33. Научіння та його види.
34. Дресування. Принципи та стадії.
35. Принцип соціальної організації. Ієрархічна структура.
36. Територіальна поведінка. Маркування, захист, особистий простір.
37. Внутрішньовидова агресія.
38. Статева поведінка. Шлюбні взаємодії. Батьківська поведінка.

39. Міжвидова взаємодія. Паразитизм, симбіоз, мутуалізм, коменсалізм.
40. Психіка та її походження.
41. Етапи розвитку психіки у філогенезі.
42. Свідомість та її властивості.
43. Самосвідомість та її структура.
44. Несвідоме та його класи.
45. Діяльність, її функції та структура.
46. Зовнішня та внутрішня діяльність. Екстеріоризація та інтеріоризація.
47. Характеристика основних видів діяльності.
48. Знання, уміння, навички, звички.

3 семестр

1. Інтелект та його функції.
2. Мислення та інтелект.
3. Репрезентації та їх види.
4. Розумові моделі.
5. Індивідуальні особливості інтелекту.
6. Теорії інтелекту
7. Тести інтелекту.
8. Функції емоцій та почуттів.
9. Класифікації емоцій.
10. Характеристика вищих почуттів людини. Види почуттів.
11. Емоційний тон, настрій, емоція, почуття, афект.
12. Компоненти емоційного реагування.
13. Рівні прояву емоцій та почуттів у будові психічного (за С.Л. Рубінштейном).
14. Види емоцій за Б.І. Додоновим.
15. Стрес та його вплив на діяльність.
16. Класифікація фундаментальних емоцій (за К. Ізардом).
17. Вираження емоцій.
18. Проблема розпізнавання емоцій людей.
19. Теорії емоцій.
20. Поняття емпатії. Рівень емпатичних тенденцій.
21. Загальна характеристика волі.
22. Функції волі.
23. Ознаки вольової дії.
24. Структура вольового акту.
25. Вольове зусилля та його властивості.
26. Види вольових зусиль.
27. Розв'язання внутрішніх конфліктів (за К.Левіном).
28. Основні напрямки розвитку волі в онтогенезі.
29. Патології волі.
30. Теорії волі.

4 семестр

1. Психічні стани та їх властивості.
2. Класифікації психічних станів.
3. Вплив психічного стану на поведінку людини.
4. Зовнішні ознаки психічних станів та їх інтерпретація.
5. Страх як психічний стан.
6. Гнів як психічний стан.
7. Депресія як психічний стан.
8. Позитивні та негативні психічні стани.
9. Загальна характеристика стресу.
10. Види стресу.

11. Компоненти стресу.
12. Фази розвитку стресу.
13. Стресостійкість та шляхи її підвищення..
14. Поняття "людина", "індивід", "особистість", "індивідуальність".
15. Структура особистості.
16. Спрямованість особистості.
17. Активність та стійкість особистості.
18. Механізми розвитку та формування особистості.
19. Поняття самооцінки особистості.
20. Поняття про темперамент та сфери його прояву.
21. Властивості темпераменту.
22. Теорії темпераменту. Його фізіологічні основи.
23. Характеристика типів темпераменту.
24. Характер та його структура.
25. Класифікації рис характеру.
26. Типології характеру.
27. Акцентуації рис характеру.
28. Класифікація здібностей.
29. Природні передумови здібностей. Задатки.
30. Обдарованість. Талант. Геніальність.
31. Розвиток здібностей.
32. Структура особистості, рушійні сили поведінки та форми психологічного захисту особистості за З. Фрейдом.
33. Основні положення індивідуальної психології (А. Адлер).
34. Структура особистості та її життєві установки у теорії К.-Г. Юнга.
35. Его-психологія Е. Еріксона.
36. Стратегії "втечі від свободи" та соціальні типи характеру (за Е. Фроммом).
37. Основні положення соціокультурної теорії особистості К. Хорні.
38. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі.
39. Гуманістична психологія А. Маслоу.
40. Феноменологія К. Роджерса.
41. Характеристика особистості за Г. Олпортом.
42. Структурна теорія рис особистості (Р. Кеттел).
43. Теорія типів особистості Г. Айзенка.
44. Особистість у культурно-історичній теорії (Л.С. Виготський).
45. С.Л. Рубінштейн про особистість та її розвиток.
46. Особистість у діяльнісній концепції (О.М. Леонтьєв).
47. Погляди Б.Г. Ананьєва на особистість.
48. Концепція особистості Г.С. Костюка.
49. Загальна характеристика мотивації.
50. Мотивування та його характеристики.
51. Типи мотивації.
52. Визначення і властивості потреб.
53. Види потреб
54. Теорії потреб.
55. Задоволення потреб.
56. Мотиви та їх функції.
57. Класифікація мотивів.
58. Стадії мотиваційного процесу.
59. Розвиток мотивації.
60. Теорії мотивації.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни.

3. Обов'язкове виконання методик на ПЗ та надання звіту про їх проведення.

4. Ведення робочого зошита.

5. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про кількість накопичених ним балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

6. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 40 % оригінального тексту при перевірці на плагіат.

7. Під час написання курсової роботи важливе значення має контакт здобувача вищої освіти з керівником, думка якого при захисті має вирішальне значення.

8. Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 053 – Психологія, галузь знань 05 - Соціальні та поведінкові науки. Х.: НУЦЗУ, 2021.
2. Освітньо-професійна програма «Робота з персоналом» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 053 – Психологія, галузь знань 05 - Соціальні та поведінкові науки. Х.: НУЦЗУ, 2021.
3. Варій М.Й. Загальна психологія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 968 с.
4. Гічан І.С. Порівняльна психологія. Зоопсихологія. Конспект лекцій. К.: НАУ, 2003. 73 с.
5. Гриньова Н.В. Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник Умань: Візаві, 2012. 209 с.
6. Губко О.Т. Основи зоопсихології. Навчальний посібник. К.: Світогляд, 2006. 190 с.
7. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с.
8. Занюк С.С. Психологія мотивації. К. : Либідь, 2002. 304с.
9. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник /Авт-уклад. О.П. Коханова. К.: 2016: НВП «Інтерсервіс». 235 с.
Історія психології: курс лекцій. Навчальний посібник / уклад. Н.В. Гриньова. Умань :Візаві, 2012. 209 с.
10. Максименко С.Д., Зайчук В. О., Клименко В. В., Папуча М. В., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Підруч. для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2004. 704 с.
11. Москалець В. П. Загальна психологія [текст]: підручник. / В. П. Москалець. К. Ліра–К.; 2020. 564 с. Режим доступу: <http://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>
12. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібн. К.: Вища школа, 2004. 487 с.
13. Носенко В.М. Вступ до спеціальності «Психологія»: навчальний посібник. Х.: НУЦЗУ, 2011. С.7-13.
14. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. К.: Знання, 2000. 204 с.
15. Психологічна енциклопедія. Автор-упорядник О.М. Степанов. К.: Академвидав, 2006. 424 с.
16. Сергієнко Н. П. Загальна психологія. Вступ до спеціальності.Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с.

17. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін Загальна психологія: Навч. посібник. К.: Либідь, 2005. 464 с

Інформаційні ресурси

- 1 Електронний каталог бібліотеки НУЦЗУ. Режим доступу: <http://books.nuczu.edu.ua/load.php>
- 2 Електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>

Розробники:

викладач кафедри

психології діяльності в особливих умовах

Ірина ФІЛЬЧУК

доцент кафедри

психології діяльності в особливих умовах

Антон ШВАЛБ